

De staatsinrichting van Nederland

1. Waarom werd in 1848 de Nederlandse grondwet veranderd en wat waren de belangrijkste veranderingen?
2. Welke relatie was er met de ontwikkelingen in andere Europese landen?
3. Wat was de rol van Willem II en wat was de rol van Thorbecke hierin?
4. Noem een aantal zaken die in deze grondwet werden geregeld.
5. Noem de belangrijkste liberale grondrechten die in deze grondwet werden geformuleerd.
6. Hoe wordt in Nederland de 1e en hoe de 2e kamer gekozen?
7. Wat zijn de belangrijkste rechten van de Eerste en van de Tweede Kamer?
8. Hoe komt in Nederland een wet tot stand of beschrijf de belangrijkste stappen om in Nederland een wet tot stand te laten komen.
9. Hoe komt na de verkiezingen in Nederland een regering tot stand (gebruik de goede woorden bij je uitleg).
10. Wat waren de ideeën, partijen en wie waren de leiders, aanhangers van de socialisten(sociaaldemocraten), liberalen, confessionelen (katholieken+protestanten) en feministen aan het eind van de 19e eeuw en het begin van de 20e eeuw.
11. Wat hebben deze groepen bereikt?
12. Wat waren de verschillen tussen de SDB en de SDAP?
13. Waarom kwam de pacificatie van 1917 tot stand?
14. Wat werd er in de pacificatie van 1917 allemaal geregeld?
15. Welke personen en verenigingen horen bij de 1e feministische golf?
16. Wat hebben deze personen/verenigingen proberen te bereiken?
17. Wat verstaan we onder de verzuiling en hoe is zij ontstaan?
18. Wat zijn de kenmerken van de Nederlandse rechtstaat?
19. Hoe is de rechtsgang in een strafzaak?
20. Wat zijn de verschillen tussen de klassieke en sociale grondrechten en noem er van elk een aantal.
21. Noem de verschillen tussen het dagelijks bestuur (= uitvoerende macht) en de volksvertegenwoordiging (= wetgevende macht) in de diverse bestuurslagen.
22. Geef een aantal redenen waarom jij vindt dat Nederland een republiek of monarchie moet worden/blijven.

- Liberalen/Liberale Unie, Thorbecke
- Orthodox-protestanten, ARP, Kleine Luyden, A. Kuyper
- Katholieken, RKSP, Schaepman
- Confessionelen
- Socialisten, SDAP, Troelstra
- SDB, Domela Nieuwenhuis
- Feministen, Aletta Jacobs, Wilhelmina
- Drucker, VvV, 1e feministische golf
- Grondwet/constitutie
- Monarchie / Republiek
- Ministeriële verantwoordelijkheid
- Staten Generaal / Parlement / Volksvertegenwoordiging
- Recht van Amendement, budget, enquête, initiatief, interpellatie
- Formatie, coalitie, regeerakkoord, formateur, informateur

- Censuskiesrecht
- Actief, passief kiesrecht
- Districtenstelsel, stelsel van evenredige vertegenwoordiging
- Kiesdeler
- Schoolstrijd
- Pacificatie 1917
- Wetboek van strafrecht
- Rechtsbijstand
- Nationale ombudsman
- Klassieke en sociale grondrechten
- Referendum
- Constitutionele monarchie
- Parlementaire democratie
- Directe (rechtstreekse) en Indirecte verkiezingen

Historisch Overzicht vanaf 1900

Startpunt 1900: Rond 1900 was er in Europa sprake van een sterke industrialisatie. Veel Europese landen voerden een imperialistische politiek: voor de groeiende industrie moesten grondstoffen en afzetgebieden gevonden worden. Daarnaast begonnen verschillende groepen in de samenleving zich te organiseren. Zij voelden zich achtergesteld en kwamen op voor hun belangen.

1 Nederland(1900-1914)

- verzuiling: rooms-katholieken en protestanten (confessionelen)/ socialisten (sociaaldemocraten) / liberalen
  - emancipatie van arbeiders (vakbonden) en vrouwen (de Eerste Feministische Golf)
  - Pacificatie: algemeen kiesrecht (actief en passief kiesrecht) / schoolstrijd
  - personen: - Aletta Jacobs, P.J. Troelstra, A. Kuyper
1. Hoe is de verzuiling in Nederland ontstaan? Welke vier zuilen waren er en noem enkele partijen en personen die bij deze zuilen hoorden
  2. Welke groepen in de samenleving vertegenwoordigden de liberalen, confessionelen en socialisten?
  3. Wat wilden de liberalen, confessionelen en socialisten bereiken?
  4. Welke organisaties hebben de leef- en werkomstandigheden van de arbeiders helpen verbeteren?
  5. Wat is er in de pacificatie van 1917 afgesproken?
  6. Waarvoor kwamen de feministes op tijdens de eerste feministische golf?
  7. Wat is het verschil tussen actief en passief kiesrecht?

2 De Eerste Wereldoorlog (1914-1918)

- oorzaken: - militarisme, nationalisme, kolonialisme, industrialisatie, moderne (wapen)technieken, wapenwedloop, bondgenootschappen, vijandbeelden
- aanleiding:- moord op kroonprins Frans Ferdinand van Oostenrijk-Hongarije in Sarajevo
- verloop:- aanvankelijk enthousiasme/ vrijwilligers/ aanvalsplan Duitsland/ loopgravenoorlog in Noord-Frankrijk en België
- de Eerste Wereldoorlog gekenmerkt door: - 'moderne' wapens en soort oorlogvoering/ omvang en massaliteit/ veel slachtoffers (vooral soldaten)/ propaganda/ censuur/ totale oorlog/ gevolgen voor het dagelijks leven - afloop: - wapenstilstand, vrede
- Centralen: - Duitsland, Oostenrijk-Hongarije en het Turkse Rijk
- Geallieerden: - Frankrijk, Groot-Brittannië, Rusland (tot 1917:uitbreken Russische communistische Revolutie) en de Verenigde Staten (vanaf 1917: duikbotenoorlog)
- Nederland: neutraliteit / mobilisatie / handelsbelemmeringen/ schaarste aan goederen/ distributiesysteem met bonkaarten / opvang Belgische vluchtelingen

Russische Revolutie tot de Duitse inval in de Sovjetunie (1917 - 1941):

- Russische Revolutie/ communisme/ rol communistische partij in de Sovjetunie (USSR)/ planeconomie (vijfjarenplan)/ collectivisatie/ kenmerken van stalinisme: vervolging van tegenstanders, geheime politie, terreur, totalitair, indoctrinatie, censuur, showprocessen, strafkampen, zuiveringen, persoonsverheerlijking, propaganda
- personen: - Lenin en Stalin

1. Wat was de directe aanleiding voor het uitbreken van de eerste Wereldoorlog?
2. Noem nog minimaal vier achterliggende oorzaken voor het ontstaan van deze oorlog.
3. Welke twee bondgenootschappen waren er in de eerste Wereldoorlog en welke landen zaten in deze bondgenootschappen?
4. Wat was het oorspronkelijke Duitse aanvalsplan?
5. Beschrijf het verloop van de oorlog voor de Duitsers?
6. Waarom was 1917 in twee opzichten een belangrijk jaar in deze oorlog?
7. Welke invloed had de Duitse duikbotenoorlog op de afloop van de 1e WO?
8. Noem enkele kenmerken van de oorlogsvoering gedurende de 1e wereldoorlog.
9. Welke nadelige gevolgen had deze oorlog voor de Nederlandse economie en leg uit waarom.

10. Leg uit waarom Nederland een distributiesysteem met bonkaarten moest opzetten gedurende de 1e wereldoorlog.
11. Wat waren de oorzaken van het uiteindelijke verlies van Duitsland?
12. Waarom brak er in Rusland in februari 1917 een revolutie uit (2 verklaringen)?
13. Met welke beloftes wist Lenin in oktober 1917 de bevolking achter een nieuwe revolutie van de Bolsjewieken te krijgen?
14. Beschrijf de economische en politieke situatie in het communistische USSR onder Stalin.
15. Wat waren de kenmerken van de USSR tijdens het regime van Stalin (na de dood van Lenin (1924))?
Je moet daarbij de daar bij volgende woorden kunnen gebruiken: terreur, totalitair, geheime politie, indoctrinatie, censuur, strafkampen, persoonsverheerlijking, zuiveringen.

3 Het Interbellum/ herstel en crisis (1918-1939)

- strafbepalingen voor Duitsland: herstelbetalingen, gebiedsafstand, demilitarisatie,
  - ontstaan van nieuwe staten
  - ontstaan van de Volkenbond
  - parlementaire democratie/ Republiek van Weimar/ gevolgen Verdrag van Versailles/ inflatie
  - 1929: beurskrach op Wallstreet/ wereldwijde economische crisis/ Duitsland extra zwaar getroffen
  - kenmerken van nationaal-socialisme in relatie tot het fascisme in Italië */ NSDAP/ dictatuur/Führerprincipe
  - machtsovername (1933)/ afschaffing parlementaire democratie/ terreur/ gelijkschakeling/ totalitaire staat/ censuur/ propaganda/ indoctrinatie/ Lebensraum/
  - herbewapening/ gebruik maken van bestaand antisemitisme/ rassenleer/ rassenwetten/ discriminerende maatregelen/ vervolging van 'niet-arische' bevolkingsgroepen en van politieke tegenstanders/ concentratiekampen
  - persoon: - Hitler (Führer)
  - crisistijd/ werkloosheid/ opkomst NSB/ stempelen/ werkverschaffingsprojecten/ gevolg van de economische crisis voor de democratie/ aanpassingspolitiek/ handhaving neutraliteit
  - personen: - Colijn/ Mussert
1. Noem een aantal bepalingen uit het verdrag van Versailles.
  2. Tijdens het verdrag is ook de Volkenbond opgericht, waarom?
  3. Hoe heette Duitsland na het verdrag van Versailles?
  4. Hoe functioneerde de democratie in Duitsland tussen 1919 en 1933?
  5. Wat gebeurde er in 1929 in de USA?
  6. Welke gevolgen had dit voor de wereldeconomie?
  7. Waarom werd Duitsland extra zwaar getroffen?
  8. Welke relatie bestaat er tussen de opkomst van de NSDAP en de gebeurtenissen in de USA van 1929?
  9. Noem een aantal kenmerken/ideeën van het nationaalsocialisme in Duitsland.
  10. Welke overeenkomsten en verschillen waren er met het Italiaanse fascisme?
  11. Wanneer en hoe kwam Hitler aan de macht?
  12. Beschrijf de dictatuur in het Derde Rijk 1933-1945 en gebruik de woorden: gelijkschakeling, totalitair, antisemitisme, indoctrinatie, rassenleer, Führer, concentratiekampen, herbewapening, terreur., censuur, propaganda.
  13. Waarom kun je het Derde Rijk een totalitaire staat noemen?
  14. Verklaar de opkomst van de NSB in Nederland.
  15. Beschrijf de situatie in Nederland in de periode 1929-1938.
  16. Welke politiek voerde Colijn om de crisis te bestrijden en waarom deed hij dit?
  17. Welke maatregelen werden in ons land genomen om de mensen aan werk te helpen?
  18. Waarom moesten werklozen gaan stempelen?

4 De Tweede Wereldoorlog (1939-1945)

- oorzaken: onvrede over armoede, werkloosheid en de bepalingen van het Verdrag van Versailles (wens tot revanche, meer grondgebied, herbewapening) versterken in Duitsland nationalistische gevoelens
- begin: - inval van Duitsland in Polen
- verloop: - Blitzkrieg, Groot-Brittannië houdt stand, aanval op de Sovjetunie, oorlog in Azië: Pearl Harbor, keerpunt: slag bij Stalingrad, D-Day/ tweefrontenoorlog
- de Tweede Wereldoorlog gekenmerkt door: - 'moderne' wapens en soort oorlogvoering/ totale oorlog/ veel slachtoffers (veel meer burgerslachtoffers dan in Eerste Wereldoorlog)/ bombardementen op steden/ propaganda/ censuur
- afloop: - Duitse overgave (mei 1945), Japanse overgave na atoombomben op Hiroshima en Nagasaki (aug. 1945)/ einde Tweede Wereldoorlog/ ontdekking
- vernietigingskampen/ massamoorden/ Holocaust
- personen: - Churchill, Roosevelt, Stalin
- As-mogendheden: - Duitsland, Italië en Japan
- Geallieerden: - Groot-Brittannië, Sovjetunie (vanaf 1941), Verenigde Staten (vanaf 1941)
- mobilisatie/ Duitse inval (10 mei 1940)/ bombardement op Rotterdam/ capitulatie /bezetting/ Nederlandse regering en koningshuis in ballingschap/ gelijkschakeling/ NSB/ Jodenvervolgung/ Februaristaking/ deportaties (via doorgangskamp Westerbork naar vernietigingskampen zoals Auschwitz)/
- collaboratie, aanpassing en verzet/ 'goed en fout'/ landverraders/ censuur/ gedwongen tewerkstelling/ razzia's/ onderduiken/ persoonsbewijzen/ overleven in bezettingstijd/ distributiesysteem met bonkaarten/ hongerwinter/ bevrijding (5 mei 1945)
- personen: - Anne Frank, koningin Wilhelmina
- jaarlijkse herdenkingen:
- 4 mei dodenherdenking, 5 mei Dag van de Vrijheid

Japanse bezetting tot de onafhankelijkheid van Indonesië (1942 - 1949):

- Japanse bezetting/ houding Japan en nationalistten ten opzichte van elkaar en van Nederland(ers) tijdens Tweede Wereldoorlog
- uitroepen van Indonesische onafhankelijkheid na afloop van Tweede Wereldoorlog
- herstel Nederlands gezag in Indonesië
- verschillen in toekomstvisie van de Nederlandse regering (Verenigde Staten van Indonesië als federale staat in een unie met Nederland) en van de Indonesische nationalistten (Republiek Indonesië als onafhankelijke eenheidsstaat)
- het Indonesisch-Nederlands conflict 1945- 1949/ nationalistische beweging en vrijheidsstrijd/ politionele acties/ aanwezigheid Nederlandse dienstplichtige militairen/ rol van de VN en de VS/ soevereiniteitsoverdracht
- persoon: - Soekarno

1. Welke relatie bestaat er tussen de Eerste en de Tweede Wereldoorlog?
2. Hoe is de Tweede Wereldoorlog begonnen?
3. Welke nieuwe vorm van oorlogsvoering gebruikten de Duitsers?
4. Waarom bleek de aanval op de USSR uiteindelijk een grote fout van Hitler?
5. Hoe werden de USA bij de oorlog betrokken?
6. Wat gebeurde er op D-Day (ook datum kennen)en waarom was dit zo nadelig voor Duitsland.
7. Waarom vielen er in de 2e WO meer burgerslachtoffers dan in de 1e WO?
8. Waarom waren zowel de 1e als de 2e WO totale oorlogen?
9. Beschrijf in grote lijnen het verloop van de Tweede Wereldoorlog.
10. Met welke gebeurtenissen kwam er een einde aan de oorlog?
11. Hoe hebben de Duitsers de Holocaust willen uitvoeren?
12. Welke landen streden met Duitsland mee en welke landen vormden de belangrijkste tegenstanders van Duitsland?
13. Wanneer begon de 2e WO voor ons land?

14. Beschrijf de bezettingstijd en gebruik de woorden: mobilisatie/ bombardement Rotterdam/ capitulatie/ bezetting/ NSB/ Jodenvervolging/ Februaristaking/ deportaties (via doorgangskamp Westerbork naar vernietigingskampen zoals Auschwitz)/ verzet/ 'goed en fout'/ landverraders/ gedwongen tewerkstelling/ razzia's/ onderduiken/ persoonsbewijzen/ overleven in bezettingstijd/ distributiesysteem met bonkaarten/ hongerwinter/ bevrijding (5 mei 1945)
15. Wat gebeurde er met het koningshuis?
16. Beschrijf Nederland tijdens de Duitse bezetting.
17. Wat is de verklaring van de Februaristaking in 1941?
18. Beschrijf hoe de Duitsers de Joden hebben behandeld gebruik de woorden: getto, razzia, persoonsbewijs, deportatie, Westerbork, Auschwitz, Anne frank, onderduiken.
19. Verklaar de Hongerwinter van 1944-1945.
20. Hoe was de situatie tijdens de oorlog in Nederlands-Indië?
21. Waarom zagen de Nederlanders Soekarno als een collaborateur?
22. Wat deden Soekarno en Hatta direct na de 2e WO en hoe reageerde Nederland hierop?
23. Welke verschillende toekomstvisies hadden de nationalist en de Nederlanders met betrekking tot Nederlands-Indië?
24. Wat was de bedoeling van de politieke acties en hoe liepen deze voor Nederland af?
25. Wat was de rol van de VN en de USA in de uiteindelijke soevereiniteitsoverdracht?

5 Europa en de wereld (1945-1989)

- Europese mogendheden verzwakt/ dekolonisatie
  - Koude Oorlog/ invloedssferen/ satellietstaten/ IJzeren Gordijn/ containment/ blokkade Berlijn/ stichting BRD en DDR/ oprichting NAVO en Warschaupact/ ideologische tegenstelling tussen enerzijds kapitalisme en democratie, anderzijds communisme en dictatuur/ kernwapens als afschrikking
  - personen: - Kennedy, Stalin en Chroesjtsjov
  - bouw Berlijnse Muur/ Cubacrisis/ wapenwedloop
  - glasnost en perestrojka/ val van de Berlijnse Muur/ ineenstorting Oostblok
  - personen: - Reagan en Gorbatsjov
  - Verenigde Naties/ Veiligheidsraad (samenstelling, vetorecht)
  - EGKS/ (E)EG
  - economische veranderingen: Marshallplan/ economische groei en welvaartsstijging/ consumptiemaatschappij/ opbouw verzorgingsstaat/ oliecrisis/ werkloosheid in jaren tachtig
  - sociaal-culturele veranderingen en toenemende pluriformiteit vanaf de jaren zestig:
  - amerikanisering/ gastarbeid(ers)/ migranten (uit voormalige Nederlandse koloniën)/ jongerencultuur/ ontzuiling/ Tweede Feministische Golf/ kritiek op gezagsdragers
  - personen: - Drees, koningin Juliana
1. Welke nieuwe machtsverhouding is er in de wereld ontstaan na de 2e WO?
  2. Waarom kwamen de landen Frankrijk en Engeland verzwakt uit de 2e WO?
  3. Wat werd er in Jalta afgesproken over bezettingszones en invloedssferen?
  4. Hoe verklaar je de benaming satellietstaten in dit verband?
  5. Waarom past het Marshallplan goed in de door de USA gevoerde containment politiek.
  6. Wat was de oorzaak van de blokkade van Berlijn
  7. Wat waren de gevolgen van de blokkade van Berlijn voor Duitsland ('48-'49)
  8. Verklaar het ontstaan van het "IJzeren Gordijn".
  9. Welke gebeurtenissen leidden tot het ontstaan van de NAVO en het Warschaupact?
  10. Welke ideologische, politieke en economische tegenstellingen waren er in Europa na 1945?
  11. Waarom spreken we in Europa na 1949 van een gewapende vrede?
  12. Leg uit wanneer en waarom de muur in Berlijn werd gebouwd?
  13. Leg uit hoe de Cubacrisis is ontstaan en afgelopen, geef ook aan wie de hoofdrolspelers in deze crisis waren.
  14. Wie kwam in de jaren 80 met de glasnost en perestrojka, leg uit wat deze begrippen betekenen en welke gevolgen deze politiek had voor de USSR en het Oostblok.

15. Welke invloed hadden de politiek van Reagan en de bewapeningswedloop op de veranderingen in de USSR in de jaren '80.
16. Geef aan waarom en hoe de muur in Berlijn uiteindelijk te val kwam.
17. Wat voor soort organisatie is de VN?
18. Welke permanente leden hebben zitting in de Veiligheidsraad en welk speciaal recht hebben deze landen binnen de VN?
19. Geef aan hoe en waarom de EU is ontstaan?
20. Verklaar het snelle herstel van de Nederlandse economie na de 2e WO.
21. Wat bedoelen we met de opbouw van de verzorgingsstaat en waarom moesten we vanaf de jaren '80 deze verzorgingsstaat weer enigszins gaan afbreken?
22. Nederland is na de jaren '60 sterk veranderd door ontwikkelingen van buitenaf en ontwikkelingen van binnenuit. Noem deze ontwikkelingen.
23. Waarom werd onze samenleving vanaf de jaren '60 steeds pluriformer?
24. Welke jongerenculturen ontstonden in de jaren '60 en geef een korte beschrijving bij elke cultuur (kleding, houding, wat wilden men bereiken, etc.)
25. Wat is het verschil tussen de eerste en tweede feministische golf?
26. Welke gevolgen had de ontzuiling voor de Nederlandse samenleving?
27. Hoe is het probleem tussen de Palestijnen en de staat Israël ontstaan?
28. Waarom konden de Joden na de 2e WO aanspraak maken op het gebied?
29. Welke rol speelden Engeland en de VN in het ontstaan van dit conflict?
30. Wie was de grondlegger van het zionisme en waarom kwam hij in conflict met het Arabisch nationalisme?
31. Wat is de rol van de PLO en wie was de leider van deze organisatie?
32. Verklaar de uitbreiding van de staat Israel in 1967 en 1973?
33. Verklaar de oliecrisis met behulp van het Israëliisch Arabische conflict.
34. Wat is er door wie afgesproken tijdens de akkoorden van Camp David.

6 Een nieuwe wereldorde (vanaf 1990)

- einde communistisch Oost-Europa/ einde Sovjetunie/ ontstaan van nieuwe staten/ Duitse eenwording
- herlevend nationalisme in Europa
- Verenigde Staten enige supermacht
- uitbreiding en veranderde rol van de NAVO (bestrijding terrorisme, samenwerking met voormalige tegenstanders uit Oost-Europa)
- terrorisme/ 11 september 2001
- op Europees niveau: - Europees Parlement, Europese Commissie, Raad van Ministers/ vorming EU/ invoering van de euro/ democratische controle/ verschil in opvatting over de mate van Europese eenwording/ Europese grondwet
- op wereldniveau: - uitbreiding politieke, sociale en economische verbondenheid/ gevolgen voor dagelijks leven - invloed (nieuwe) media
- economische groei in jaren negentig/ poldermodel (overlegeconomie)/ de verzorgingsstaat ter discussie/ bezorgdheid over nationale cultuur (identiteit)
- de Nederlandse rechtsstaat/ religieuze pluriformiteit/ multiculturele samenleving/ secularisatie/ individualisering
- persoon: - koningin Beatrix

Einde van de Tweede Wereldoorlog tot het eerste vredesakkoord tussen Israël en Egypte(1945 - 1979):

- het ontstaan van het probleem/ wederzijdse aanspraken op gebied, diaspora, zionisme, doorwerking Tweede Wereldoorlog, Arabisch nationalisme, verdelingsplan en rol van VN, stichting staat Israël, oorlogen van 1967 en 1973, PLO, rol van VS, economische invloed, belang van olie, bezette gebieden,
- vredesakkoord Camp David
- personen: - Ben Goerion, Sadat, Begin, Carter, Arafat

1. Hoe kwam het communisme in Oost-Europa uiteindelijk aan zijn einde?
2. Welke gevolgen had het uiteenvallen van het Oostblok voor Duitsland?
3. Welke gevolgen heeft de val van de muur gehad voor de ontwikkeling van de Europese Unie?
4. Wat veranderde er in de rol van de NAVO na 1990?
5. Met welke nieuwe dreiging kreeg de Westerse wereld te maken na 11 september 2001?
6. Beschrijf de taken en bevoegdheden van het Europees Parlement, de Europese commissie en de Raad van Ministers.
7. Noem enkele nadelen en enkele voordelen van de uitbreiding van Europa.
8. Welk voordeel heeft een monetaire unie?
9. Noem een aantal voor- en nadelen van globalisering.
10. Welk verschil van mening is er over de mate van de Europese eenwording.
11. Waarom was er binnen Europa onenigheid over de Europese grondwet?
12. Waarom leidt de uitbreiding van Europa tot bezorgdheid over de nationale identiteit?
13. Schrijf de positieve invloed van het poldermodel op de Nederlandse economie begin jaren '90.
14. De religieuze pluriformiteit bedreigt volgens sommige Nederlanders onze eigen nationale/culturele identiteit, leg dit eens uit.
15. Welke gevolgen heeft de individualisering en secularisatie voor de Nederlandse samenleving?
16. Leg uit waarom de verzorgingsstaat momenteel ter discussie staat.
17. Welke rol spelen de nieuwe media in deze individualisering van de maatschappij?
18. Welke rol had Beatrix en welke rol heeft koning Willem Alexander in ons staatsbestel?
19. Welk gevolg had het opkomende nationalisme na 1990 voor landen zoals Joegoslavië en Tsjecho-Slowakije?

Jaartal Gebeurtenis

- 1848 Thorbecke schrijft in opdracht van koning Willem II een nieuwe grondwet. In deze grondwet staan de zogenaamde klassieke grondrechten.
- 1878 Oprichting ARP de eerste echte partij in Nederland (leider Abraham Kuijper)
- 1881 Oprichting SDB van Domela Nieuwenhuis
- 1894 Oprichting SDAP (afgesplitst van SDB o.l.v. Pieter Jelles Troelstra).
- 1914 Begin Eerste Wereldoorlog na aanslag op Frans Ferdinand in Sarajevo.
- 1917 Pacificatie van 1917. Gelijke bekostiging bijzonder en algemeen onderwijs, algemeen mannen kiesrecht, passief kiesrecht voor vrouwen en invoering stelsel van evenredige vertegenwoordiging.
- 1917 Russische revolutie, Rusland (USSR) wordt eerste communistische land ter wereld o.l.v. Lenin. USA gaat meedoen met de oorlog.
- 1918 Einde Eerste wereldoorlog
- 1918 De "vergissing van Troelstra". SDAP wordt daarna als onbetrouwbare partij tot en 1939 uit de regeringen gehouden.
- 1919 Invoering algemeen kiesrecht voor vrouwen (actief en passief)
- 1919 Vrede van Versailles.
- 1923 Bezetting Ruhrgebied door Fransen en de tijd van enorme inflatie in de Republiek van Weimar (Duitsland tussen 1919-1933). Poging tot staatsgreep van Hitler mislukt en hij beland in de gevangenis.
- 1926 Oprichting RKSP
- 1928 Stalin komt aan de macht in de Sovjet-Unie.
- 1929 Beurskrach op Wall Street begin van de wereldwijde economische crisis.
- 1933 Machtsovername van Adolf Hitler.
- 1938 Conferentie van München, Sudetenland (deel Tsjechië) in handen van de Duitsers
- 1939 Niet aanvalsverdrag Duitsland-USSR (in geheim afgesproken Polen te verdelen)
- 1939 1 sept 1939, begin Tweede wereldoorlog met Duitse aanval op Polen.
- 1940 10 mei 1940 Duitse inval in Nederland
- 1941 Februaristaking in Nederland. Duitsland valt USSR binnen. USA gaat meedoen aan de 2e WO na aanval japanners op Pearl Harbour (7 december).
- 1943 Oorlogskansen keren, Duitsland verliest bij Stalingrad.

- 1944 6 juni Aanval geallieerden om West Europa te bevrijden (stranden van Normandië, D-day, operatie Overlord)
- 1945 Februari, conferentie van Jalta, verdeling van Europa in invloedssferen en Duitse bezettingszones
- 1945 Mei, einde Tweede WO in Europa. 4 mei dodenherdenking, 5 mei dag van de vrijheid in Nederland.
- 1945 Na atoombommen op Hiroshima en Nagasaki (6 & 9 augustus) op 2 september einde 2e WO ook in Azië.
- 1945 Op 17 augustus 1945 toep Soekarno de onafhankelijkheid van de Republiek Indonesië uit.
- 1947 President Truman formuleert zijn Trumanleer. De USA probeert overal op de wereld de uitbreiding van het communisme tegen te gaan.
- 1947 Eerste politionele actie in Nederlands-Indië +start Marshallplan steun USA aan het door oorlog getroffen Europa.
- 1948 Tweede politionele actie in Nederlands-Indië.
- 1948 Blokkade van Berlijn tot mei 1949. Reactie van de USA was een luchtbrug.
- 1949 USSR laat zijn eerste Atoombom ontploffen.
- 1949 Oprichting NAVO naar aanleiding van de Blokkade van Berlijn
- 1949 oprichting BRD (mei) en DDR (oktober)
- 1949 Soevereiniteitsoverdracht Nederlands-Indië/Republiek Indonesië.
- 1950 Begin Korea-oorlog (1953 gestopt zonder vredesbestand)
- 1952 Oprichting EGKS.
- 1955 Oprichting Warschau pact als reactie op oprichting NAVO, West-Duitsland lid van de NAVO
- 1956 Russische inval in Hongarije om democratisering tegen te gaan.
- 1961 Bouw muur van Berlijn!
- 1962 Cubacrisis na de plaatsing van Russische atoomraketten in Cuba.
- 1963 Pasjesovereenkomst (Willy Brandt)
- 1966 Oprichting D'66. Partij wil meer directe invloed van burgers in de politiek (referendum, gekozen burgemeester).
- 1983 Sociale grondrechten worden opgenomen in de grondwet.
- 1985 Gorbatsjov wordt de nieuwe leider van de USSR, hij begint met zijn politiek van Perestrojka (economische hervormingen) en Glasnost (openheid).
- 1987 Verdrag tussen USA en USSR over de vermindering van het aantal kernwapens (ontwapening).
- 1989 Val van de muur en de val van democratisering in de Oostblok landen.
- 1990 3 oktober 1990, de twee Duitslanden worden weer 1 land.
- 1991 Uiteenvallen van de USSR in 13 deelrepublieken, Rusland (de grootste) wordt geleid door Jeltsin. Gorbatsjov verdwijnt van het politieke toneel.
- 1992 Ontstaan EU en een aantal landen voeren een Europese munt in (monetaire Unie).
- 2001 11-september, aanslagen op de Twin Towers in New York